

čivného mimo cestou nařízenou v odstavci prvním přímo žalobou u řádného soudu,

protože uplatnění způsobem nařízeným prvním odstavcem, totiž v řízení správním, jest vázáno na 15denní lhůty k podání námitek a odvolání, po případě 90denní lhůty k podání žaloby podle zákona č. 217/1925 Sb. z. a n. pod ztrátou nároku, tedy na lhůty mnohem kratší, než jest tříletá lhůta stanovená v odstavci pátém,

protože z tří případů upravených v odstavci pátém, totiž vyplacení menších příjmů, než byly vyměřeny, opominutí zákonného zvýšení služebních příjmů a uplatnění nároku, jež uplatniti byl zaměstnanec povinen podle zvláštních předpisů, plyne, že zákon chtěl zaměstnancům uložiti za obecnou povinnost, aby nápravy jakéhokoliv zkrácení ve svých příjmech se domáhali nejpozději do tří let,

protože stejnou vůli výslovně projevil již v zákoně o odpočivných a zaopatřovacích požitcích ze dne 22. prosince 1924, č. 287 Sb. z. a n., platícím sice přímo jen pro pragmatikální zaměstnance, ale zásadně podle § 7 i pro pensisty státních železnic, jež v § 9 ustanovuje, že byli-li odpočivný příjem vyměřen nebo likvidován nesprávně částkou nižší, přísluší oprávněnému nárok na výplatu rozdílu pouze pro dobu tří let od splatnosti nesprávně vyměřeného nebo likvidovaného odpočivného nebo zaopatřovacího příjmu,

nutno na spornou otázku, zda zaměstnanec státních železnic, který se může opravy výměry svých odpočivných požitků domáhati přímo žalobou u řádných soudů, je vázán tříletou preklusivní lhůtou od splatnosti každé jednotlivé nesprávně vyměřené částky, odpověděti kladně.

Právem byla proto zamítnuta žaloba, pokud se domáhá vyplacení částek, které byly splatny již dříve než tři léta před podáním žaloby.

Čís. 16891.

Ak Najvyšší správny súd prijal sťažnosť proti rozhodnutiu ministerstva zemedelstva, že vlastník je povinný trpeť vodné dielo na svojom pozemku bez náhrady, a vybavil ju meritorně, požadované odškodné nemôže už byť uplatňované poracom práva.

(Rozh. z 18. marca 1938, R III 540/37.)

Výmerom krajinského úradu v B. z 8. apríla 1929 udelená bola žalovanému štátu koncesia na postavenie ochrannej hrádze pri rieke V., a to čiastočne na pozemku žalobkyne a zároveň zriadená bola aj služebnosť cesty po hrádzi a po pozemku žalobkyne. Žalobkyňa domáhala sa v administratívnom pokračovaní odškodného za použitie jej pozemku, ale krajinský úrad výmerom z 24. mája 1933 vyriekol, že pozemok, na ktorom má byť hrádza postavená, bol a je riečiskom rieky V. a že preto podľa § 65 vodného zákona (zák. č. XXIII:1885) neprislúcha za jeho

použitie pre vodné dielo odškodné. Ministerstvo zemedelstva rozhodnutím z 13. novembra 1935 odvolanie žalobkyne proti tomuto výmeru krajinského úradu zamietlo. — Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu ministerstva zemedelstva sťažnosť k Najvyššiemu správneému súdu, ktorý sťažnosť prijal a zamietol ju jako bezzákladnú. V dôvodoch svojho nálezu uviedol medzi iným, že rozhodovať o tom, že pozemok je riečišťom podľa § 65 vodného zákona, náleží podľa § 156 tohoto zákona administratívnym úradom a že preto riadne súdy nemôžu rozhodovať o tom, či je nárok na odškodné zásadne daný. — Žalobou, o ktorú tu ide, domáhala sa žalobkyňa rozsudkového výroku, že jej pozemok, ktorý bol použitý na postavenie ochrannej hrádze, nebol v čase započatia a vykonania administratívneho pokračovania riečišťom rieky V. a že žalovaný štát povinný je zaplatiť jej odškodné 1,208.800 Kč.

Súd prvej stolice žalobu zamietol. Odvolací súd rozsudok súdu prvej stolice zbavil účinnosti a spor pre prekážok podľa bodu 1 § 180 Osp. zastavil, Najvyšší súd rekurz žalobkyne zamietol.

D ô v o d y:

Nezáleží na tom, že žalobkyňa nepokladá tento spor za spor započatý v smysle zákona zo dňa 15. októbra 1925, č. 217 Sb. z. a n. Bezpochybné je, že spor ide o to, či patrí žalobkyni náhrada za použitie jej pozemkov na postavenie pravostrannej hrádze na rieke V. v obci P. a za zaťaženie tejto hrádze a čiastočne aj pozemkov žalobkyne služebnosťou cesty. Nárok na túto náhradu mala žalobkyňa uplatňovať v smysle §§ 163 a 167 zák. čl. XXIII:1885 za administratívneho vodoprávneho pokračovania o povolenie stavby dotyčnej hrádze a o tomto nároku mal v smysle § 26 zák. čl. XVIII:1913 rozhodnúť administratívny úrad v rozhodnutí, ktorým povolil vodné dielo, t. j. stavbu hrádze.

Z pripojených spisov krajinského úradu v B., vzťahujúcich sa na vodoprávne pokračovanie dotyčne spomenutej ochrannej hrádze, vysvitá, že žalobkyňa aj uplatňovala tento svoj nárok za vodoprávneho administratívneho pokračovania; výmerom krajinského úradu v B. zo dňa 24. mája 1933, č. 135.663-14 oddel. 1933, bolo však vyriešené, že koncesionár je oprávnený bez náhrady použiť pozemkov, potrebných podľa pripojených plánov pre pravostrannú ochrannú hrádzu, teda že žalobkyni nepatrí náhrada za použitie jej pozemkov na stavbu spomenutej hrádze a za zaťaženie spomenutou služebnosťou. Ministerstvo zemedelstva výmerom zo dňa 16. apríla 1934, č. 107.360-VII/B 1933, zamietlo odvolanie žalobkyne, podané proti citovanému výmeru krajinského úradu v B.

Proti tomuto rozhodnutiu ministerstva zemedelstva žalobkyňa podala sťažnosť k Najvyššiemu správneému súdu, ktorý svojím nálezom zo dňa 13. novembra 1935, č. 18.421/35, vybavil sťažnosť meritorne a vyriekol v dôvodoch citovaného nálezu, že o otázke, či je zásadne daný nárok

na odškodné alebo nie, nemôžu riadne súdy rozhodovať. V tomto rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu je obsiahnutý výrok, že nárok žalobkyne je nárokom verejnoprávnym a nejde o vec patriacu podľa § 105 úst. listiny do príslušnosti riadnych súdov. Tento výrok Najvyššieho správneho súdu je v smysle § 4 zákona zo dňa 15. októbra 1925, č. 217 Sb. z. a n. pre súdy záväzný a preto riadny súd nemôže rozhodnúť v tejto veci, čo znamená, že uplatňovanie žaloby nepatrí vôbec na porad práva (bod 1 § 180 Osp.).

Preto bolo treba rekurz žalobkyne ako bezzákladný zamietnuť.

Čís. 16892.

Zákon z 12. júla 1872 r. z. o zodpovednosti za porušenie práva spôsobené sudcovskými úradníkmi nevzťahuje sa na rozhodčie súdy nemocenských poisťovní a na poisťovacie súdy.

(Rozh. z 21. marca 1938, R IV 22/38.)

Žalobkyňa domáhala sa syndikátnou žalobou odškodného na žalovanom Čs. štáte. — V r c h n ý s ú d spor zastavil pre prekážku podľa bodu 1 § 180 Osp.

N a j v y š š í s ú d — opravivši usnesenie vrchného súdu tak, že sa spor zastavuje pre prekážku podľa bodu 3 § 180 Osp. — rekurz žalobkyne zamietol.

D ô v o d y:

Žalobkyňa domáha sa žalobou, podanou u vrchného súdu a oprenou aj ináč výslovne o zákon syndikátny (zákon z 12. júla 1872, č. 118 r. z. v spojení so zákonom č. 270/1920 Sb. z. a n. resp. teraz s § 209 platového zákona č. 103/1926 Sb. z. a n.), na žalovanom Čs. štáte náhrady škody, vyvodzovanej z pokračovania rozhodčieho súdu okresnej nemocenskej poisťovne v R. resp. poisťovacieho súdu v R. Ale citovaný syndikátny zákon upravuje zodpovednosť a tým aj obor pôsobnosti vrchného súdu (§ 8) iba dotyčne nárokov na náhradu škody, spôsobenej sudcovskými úradníkmi, t. j. — v smysle § 4 — zásadne štátnymi úradníkmi, ustanovenými u s b o r o v é h o a l e b o o k r e s n é h o s ú d u k výkonu sudcovského úradu alebo k iným súdnym úradným úkonom. Je síce pravda, že sudcovským úradníkom v tomto smysle kladie zákon v § 4 na roveň aj osoby, ktoré nie sú štátnymi úradníkmi (na pr. notárov ako súdnych komisárov alebo »odborných prísediacich« resp. teraz podľa čl. XII cís. nariadenia č. 118/1914 r. z. — vid' aj §§ 20 a 21 zák. o súdnej organizácii č. 217/1896 r. z. — »odborných sudcov laikov« obchodných a banských súdov, čo pravdaže pre Slovensko a Podk. Rus ani nemá praktického významu), alebo